

Yekta Kopan

İki Şiirin
Arasında





YEKTA KOPAN
İKİ ŞİİRİN
ARASINDA

Can Çağdaş

İki Şiirin Arasında, Yekta Kopan

© 2014, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2014

2. basım: Ağustos 2022, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Faruk Duman

Yayına hazırlayan: Mustafa Çevikdoğan

Düzeltili: Ebru Aydın

Dizgi: Gülay Yıldız

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Özkaraçan Matbaacılık ve Ciltçilik San. ve Tic. Ltd. Şti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 Bağcılar / İstanbul

Sertifika No: 45469

ISBN 978-975-07-2346-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/978975023469

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

YEKTA KOPAN
İKİ ŞİİRİN
ARASINDA

ÖYKÜ

♥can

Yekta Kopan'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Fildiři Karası, 2000

Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri, 2001

Yedi Derste Vicdan Muhasebesi, 2003

İçimde Kim Var, 2004

Kara Kedinin Gölgesi, 2005

Karbon Kopya, 2007

Bir de Baktım Yoksun, 2009

Kediler Güzel Uyanır, 2011

Aile Çay Bahçesi, 2013

YEKTA KOPAN, 1968'de doğdu. Hacettepe Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun oldu. *Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri* adlı kitabı 2002 Sait Faik Hikâye Armağanı'na, *Karbon Kopya* adlı kitabı 2007 Dünya Kitap Yılı'nın Telif Kitabı Ödülü'ne, *Bir de Baktım Yoksun* adlı kitabı da 2010 Yunus Nadi Öykü Ödülü'ne ve 2010 Haldun Taner Öykü Ödülü'ne değer bulundu. Çocuk kitabı *Burun* 2009'da yayımlandı. Kitapları çeşitli dillere çevrildi. 2013'te *Aile Çay Bahçesi* adlı romanı yayımlandı.

Anneme.
Hafıza yüktür, birlikte taşımazsak.

İçindekiler

BİRAZ KONUŞABİLİR MİYİZ?

Şarkılar Seni Söyler.....	15
“Aşkın Ne Olduğunu Bilmiyorsun”	27
Tommiks Gelse Kurtaramaz Bizi.....	41
Öğretmen	49
İki Şiirin Arasında	55

DAHA ÖNCE TANIŞMIŞ MIYDIK?

Bir Sarı Yolculuk	69
Amcamın Yaşama Çabası	77
Daha Önce Tanışmış mıydık?.....	85
Şerbetçi	95
Güneşi Son Olarak Phra Keo'da Gördüm	109
Giriş Cümlesi.....	123

BİRAZ KONUŞABİLİR MİYİZ?

ŞARKILAR SENİ SÖYLER

“Aslında şöyle iki metreliklerden olsaydı daha iyi görürdük,” diyor Atilla.

Ellerini beline koymuş, Mücahit’in teleskopun ayarını bozup bozmadığına bakıyor. Gergin. Satürn’ü yakalamak zor tabii, ayarlaması yirmi dakika sürdü.

“O ne lan?” diyor Mücahit. “İki metrelik teleskop ne oğlum? Bari iki kilometrelik al, ucunu doğrudan yıldızlara daya.”

Mücahit böyle bir adam. Şaka yaparken bile hoyrat. İnsanın hevesini kursağında bırakıyor. Geçen yıl olta salamaya merak sardığımda bana da demediğini bırakmamıştı. Benden balıkçı olmayacağını biliyordum bilmesine de, heves işte.

“Ulan Mücahit, uçan kuşun kanadını kırmakta üstüne yok,” diyor Atilla. Bıyıklarının ucunu çekiştiriyor. Sınırlendiğinde hep bunu yapar. Mücahit teleskopun üstüne abanmaya devam ederse çekiştirmekle kalmayıp kemirmeye de başlayacak.

Savaş, “Adam haklı, önemli olan boyu değil ki, çapı,” diye atlıyor konuya. Oysa geçen haftaki “boyu mu çapı mı” tartışmasında Savaş boyun daha önemli olduğunu savunan taraftı. Belki de değildi. Yanlış hatırlıyor olabili-

rim. İki aydır kafam çok karışık. Bu kadarını hatırladığıma şükür.

Tatilciler gidince Gümüşlük bize kalıyor. Yaz boyunca şezlongların egemenliğinde olan ilgin ağacının dibini, dört kişilik rakı masasına ev sahipliği yapıyor bu mevsimde. Arada bir sayımız artıyor. Cuma geceleri Cihat Hoca da geliyor. O geldiğinde ben masanın kısa kenarına, tabureye geçiyorum. Hocanın yeri değişmez ne de olsa. Yeri de değişmez, anlattıkları da. Varsın aynı hikâyeleri, aynı cümlelerle, aynı el kol hareketleriyle bin kere anlatsın. Cihat Hoca'nın bizdeki yeri ayrı. Üstelik aynı hikâyelere aynı kahkahaları atmak da her babayiğidin harcı değil.

Sabah mantara çıkmış Mücahit. İki torba körek toplamış. Tilkişen de koparmış bir demet kadar. Cihat Hoca'nın olduğu gecelerin meşhur iki konusu geliyor aklıma. Bir; mantarın zehirlisi nasıl ayırt edilir? İki; tilkişen yedikten sonra insanın idrarı niye o kadar pis kokar? Bu iki konu mutlaka, Cihat Hoca'nın on yıl önce, bütün jandarma bölüğüne tilkişen yedirmesi ve komutanın koku-dan bayılması hikâyesiyle tamamlanıyor. Sonra gelsin kahkahalar.

Ağustostaki yıldız yağmuru gecesinden beri başımızı göğe çevirmemiştir. "Ben sevmiyorum yıldızlara bakmayı," diyor Savaş. "İnsana ne kadar küçük olduklarını hatırlatmaktan başka işe yaramıyorlar."

"Yanlış bir şey demiyorlar ki oğlum. Küçüğüz. Ne farkın var şu kum tanesinden?"

"Bilmek başka şey. Ben kafama kakılmasından hoşlanmıyorum. Bıraksınlar beni, kendi sahilimde bir avuç kumun içinde yok olayım."

Yıldızların yılmaz savunucusu Atilla, tam felsefeye felsefeyle cevap vermeye hazırlanırken Mücahit teleskopa çarpıyor. Oyuncağımızın düşmesiyle fırlıyoruz yerimizden. “Hassiktir!” korusu, Mücahit’e öfkeyle bakıyor.

“Ulan bir kere de hâkim ol şu götüne. Öküz geldin öküz gidicen.”

“Ben o kadar dedim sana, şunun ayağını kuma göm diye. Eğreti duruyordu zaten.”

“Allah senin de, dengenin de...”

Savaş, Mücahit’i omuzlarından çekip masaya otururken Atilla teleskopun sağına soluna bakıyor. “Aynası, merceği kırıldıysa sıçtık. Gitti güzelim alet.”

“Dur yahu, sakın ol!” diyor Savaş. “Ayarla bir yere doğru da bakalım çalışıyor mu?”

Geçen yıl Avusturyalı bir kadından aldık bu teleskopu. Inge. Altmış yaşlarında. Tarih profesörü. Çok sevmişti buraları, on gün daha kalmak istemiş ama tatil için ayırdığı paranın bittiğini söylemişti. Mücahit, “Bu Avrupalılar hep böyle, ne hesapladıysa o olacak, on günlük pansiyon parasının hesabı mı yapılır be?” deyince kızmıştı Savaş. “Ulan bir kere de dattirilik yapma, kalsın kadıncağız işte, para olmadan olmaz diyorsan biz aramızda toplar veririz,” diye azarlamıştı.

Mücahit’in sülalesi “Dattiriler” diye biliniyor. Cimrilikleriyle meşhurlar. Dedesinin dedesi çobanlık yapar, sürüyü önüne kattığında “dah” çekermiş. Köylülerin, “Çoban dah deyince sürü yol alır,” deyişi evrilip çevrilip “Dattiriler’e dönmüş. Kendisine Dattiri dememize kızmıyor da Mücahit, “Dattirilik yapma,” deyince delleniyor.

Sonunda biraz biz verdik, biraz Mücahit indirim yaptı da Inge on gün daha kaldı burada. Giderken de bu teleskopu hediye etti bize. Aramızda teknik konulardan en

iyi anlayan Atilla olduğu için ona teslim etti. Sağını solu-
nu gösterdi, ayar yapmayı öğretti. Ayın yüzeyindeki kra-
terlere bakıyoruz, yıldızları inceliyoruz, bir de denk düş-
tüğünde Satürn'ü yakalıyoruz. "Biraz daha iyi bir teles-
kop olaydı Mars'ı da böyle kırmızı bir leke gibi görmez-
dik, asıl muhteşem olan o," diyor Atilla. Ben onu bunu
bilmem, Satürn'ün çevresindeki halkaya bakmak bana
yetiyor.

Kırılmamış oyuncağımız. Ama Satürn'ü kaçırdık bir
kere. Yeniden ayarlamak zaman alacak belli ki. Hele bu
kafayla.

"Otur," diyorum Atilla'ya, "sonra ayarlarsın. Biraz da-
ha mantar atsana mangala Müco, ben doymadım daha."
Çatalı köpoğluna daldırıyorum. Kimse mezeleri tabağı-
na almıyor. Ortadan yiyoruz her şeyi.

Poyraz sağlam vurdu bugün. Deniz iyi köpürdü. Ha-
san Amca sabah ekmek bırakmaya geldiğinde, "Hele na-
sıl da kuzu var denizde, görüyor mu?" dedi. Aklımıza
damat geldi, gülüştük. Büyük kızı, Aydın'a gelin gitti Ha-
san Amca'nın. Damat denizdeki köpüklere kuzu dendi-
ğini bilmiyor tabii, bu lafı ilk duyduğunda kafasını dağ-
lara çevirmiş, sürü nerede diye bakınmış. "İyi çocuk çıktı
ama," diyor Hasan Amca. "Kıza iyi davransın, bi de Fe-
nerli olsun yeter zaten."

Savaş yoğurtlu süs biberine, Atilla peksimet salatası-
na, Mücahit kabak çiçeğine yumuluyor. Altlıklar mideye
yollanınca kalkıyor kadehler havaya.

"Yarasın!"

Yaramıyor ama. Satürn'ün halkaları ne kadar güzel
ve uzaksa bana, o kadar uzak şundan gelecek fayda. Var-
sın gelmesin, varsın şu yaşımda göbeğimi sarkıtmaya de-

vam etsin, varsın yazdan yaza Gümüşlük havasına giren eski dostlar gördüklerinde, “Ne yaptın sen kendine böyle!” desinler. Varsın olsun. Peder beyden miras bana bunun tadı. Diş çıkararak bebeğinin ağzına pamukla raki damlatan bütün babaların oğulları kadar seviyorum bu boku. O kadar!

Hem artık yapacak daha iyi bir şeyim yok. Sekiz ay öncesine kadar arada bir bulduğumuz eğlenceli bir dosttu binlik şişe. Şimdiyse her gece dertleşmeden uyuyamadığım sıvılaştırılmış vicdan. Yarasın!

Atilla’yla Savaş gazetecilik günlerinden kalma anılara dalıyorlar yine. Bu anlattıklarını ilk kez duyuyorum. Afganistan’dalar. Haberi Savaş çıkacak, kamera Atilla’da. Bir köyden geçerken cipin tekerine gelen kurşunla yoldan çıkıyorlar. Devrilmelerine çeyrek kala, cipi zorlukla durduruyor Afgan şoför. Bir anda çevrelerini, ellerinde keleşlerle mücahitler sarıyor. Bizimkiler hemen kimliklerini çıkarıyorlar. “*Press! Press!*” diye bağıyor Atilla. Savaş Türkçe konuşuyor. “Müslümanız biz, Müslüman, kardeş, Eşhedüenlailaheillallah!” Afgan şoföre bir şeyler diyor mücahitlerin lideri. “Abi inanmıyorlar size, namaz kılsınlar hemen diyorlar,” diye çeviriyor adamcağız panik içinde.

“Ulan hayatımda camiye gitmemişim, beynamazım, ne bok yiyeceğimi bilemedim. Bu Atilla olmasaydı orada sıkarlardı kafamıza, atarlardı yol kenarına,” diyor Savaş.

Atilla bir adım önüne geçmiş Savaş’ın. İmam olmuş hesapta. Bütün namaz dualarını yüksek sesle okuyarak kılmış namazı. Savaş da dudaklarını kıpırdatıp hareketleri taklit ederek uymuş imama.

“O zaman bu zamandır imama uyuyorum abi,” diye gülüyor Savaş. “Şimdi ne yapıyoruz imam efendi?”

“Ne yapacağız oğlum? İçiyoruz. Vur dibine.”

Rakı masalarının en sevmediğim ritüeli bu. Kimse-
nin dibine vurma temposu aynı olmuyor ama biri vuru-
yoruz deyince de ortak olmak gerekiyor. Ağzımdaki dam-
layı yutamadan içiyorum yine. Midem ekşiyor birden.
Bir lokma ekmek atıyorum ağzıma. Büyüyor lokma ağ-
zımda. Mücahit bu yıl işlerin kesat olduğunu bininci kez
anlatmaya başladığında kopuyorum masadan. Üç saate
kadar balığa gidenler geçecek şu yoldan. Köpekler uya-
nıp sağa sola koşturmaya başlayacak. Taze çay kokusu
yükselecek kahveden. Gecenin ezberlediğimiz yalnızlı-
ğı, günün tedirgin yalnızlığına bırakacak yerini. Zihnim-
den böyle süslü cümleler geçerken babadan kalma eve
doğru yürüyeceğim. Ağzıma bir mide pastili atıp yenik
düşeceğim uykuya. Rüyamda yine babamı göreceğimi bi-
lerek.

Ne zaman evin verandasında otursam o gün geliyor
aklıma. Hafızamda neden bu kadar yer ettiğini anlama-
dığım o sahne. On yedi yaşımdan beri hiç aklıma gelme-
yen baba oğul konuşması, son iki aydır rahat bırakmıyor
beni.

“Hiç söylemiyorsun, sınav haftayaymış,” diyor ba-
bam. Bu sıcak havada kahverengili sarılı, iri kareli yün
bir gömlek var üstünde. Onun yerine ben terliyorum. “Ab-
lan olmasa haberim olmayacak.”

“Daha on gün önce söyledim, kışınla dinlemesey-
din,” cümlesi zihnimden ağzıma gidene kadar başkalaşı-
yor. “Özür dilerim baba,” diyorum.

“Mimarlık yazacaktım.”

Duvar kâğıdından koca bir parça kopmuş da altın-
daki çirkinlik ortaya çıkmış gibi bakıyor yüzüme.

“Evet,” diyorum. Salondaki pencere çarpıyor aniden,
menteşeler eskimişliklerini hatırlatmak için o ânı bekle-
mişler demek ki. Şöyle bir sola çeviriyorum omzumu.

“Nereden çıktı lan mimarlık? Hani muhasebe okuyacaktın?”

Sadece kaşlarımı kaldırıyorum. Boş boş bakıyorum. Mutfak kapısının önünde öylece duruyoruz. Babamın elinde kapağı açılmamış bira şişesi, benim elimde boş bir tabak. Uzun yıllar sonra tren istasyonunda karşılaşmış iki dosttan farkımız yok. Günlerin ardından mutfak kapısında çarpışmış bir babayla oğlu.

“Senin ne alakan var mimarlıkla? Git adam gibi muhasebe oku da atölyede bir işe yara.”

Yeşil seramik tabaktaki tuz taneciklerine bakıyorum, az önce yediğim salatalığın tadı geliyor ağzıma. Dilimi damağımda gezdiriyorum.

“Dinliyor musun oğlum? Başçavuşun eşeği osuruyor karşında!”

Bir salatalık fazla soysaydım ya da elimdeki kitaba hemen kulak yapacağıma bir bölüm daha okusaydım bu adamla karşılaşmayacaktım. Hayatımın muhasebesini yapmayı öğrenmeliyim.

“Muhasebe okumak istemiyorum ben,” diyorum. “Hem mimarlık iyidir baba.”

“İnadını sikeyim senin!” diyor. Belki de öyle demiyor, ne dediğini dinlemiyorum ki!

“Nereden çıktı oğlum mimarlık? Kim soktu aklına bunu?”

“Gümüşlük'teki evin çirkinliğini gördüğüm andan beri mimar olmayı düşünüyorum ben. Hiçbir şey yapmasam o götüme benzeyen verandayı, tavukların bile mutsuz dolaştığı kümesi değiştirmek için mimar olacağım,” demeden arkamı dönüyorum.

Odama doğru yürürken, “Merak etme baba, sınav bu, ne olacağı belli olmaz, belki hiç kazanamam,” diyorum.

Terliklerini sürüyerek salona giderken kendi kendine mırıldanıyor. Ne dediğini duymuyorum.

Hepsi bu.

Tuhafiye dükkânı kadar karmaşık bir baba oğul ilişkisinden geriye böylesine saçma bir hatıranın kalmış olmasına şaşırımmam gerekiyor aslında.

Mezun olduktan sonra ilk olarak verandayı değiştirme işine soyundum elbette. Ama ne yaparsam yapayım babadan kalma sakilliğın izlerini silemedim. Olmuyor işte, iki tuğla ördürmekle, bir-iki tane gönlüne göre süslemeyle değişmiyor çirkinliğın tarihi. Bazı babalar oğullarına sadece dertlerini miras bırakıyor.

“Ne oldu lan, niye öyle dalıp gittin?” diyor Mücahit.

Gözümü denizden ayırmaya mecalim yok. Ama Atilla'nın Dattiri'ye kaş göz yaptığını hissedebiliyorum. İki aydır böyle. Beni benden koruyacak bir dil geliştirdiler aralarında. Erkek adamın hüznünü yutması gerektiğine inanan arkadaşların gizli dili. Boğaza bir yumru oturduğunda, birer kalkan gibi havaya dikiliyor kadehler. “Hadi, hadi dalıp gitmek yok. Vuralım dibine, yarasın!”

“Vurmayın ulan!” diyorum birden. “Bi rahat bırakın beni!”

Günlerdir bunu dememi bekliyormuş gibi sakın, yüzüme bakıyorlar. Savaş suları tazeliyor. Mücahit iki günlük sakalını sıvazlıyor. Atilla olmayan bir sineği kovalıyor elinin tersiyle.

Bir süre öylece sessiz duruyoruz. Burnumdan soluyorum.

“Babamı toprağa verdiğimin ertesi günü Orhan'ın teknesiyle balığa çıkmıştık, hatırlıyor musun?” diyor Savaş. “Sen gelmemiştin. Açıktan açığa söylemedin ama manasız bulmuştun bunu, biliyorum. Akşamına da dülgere ziyafeti çekmiştik hani.”

“Ne dülgere ama!” derken bıyıklarını çekiştiriyor Atilla. “Sabaha karşı Bayram'ı uyandırıp türkü söyletmiştik. Cihat Hoca da var mıydı o gece?”



Yaşamın uzamış anlarından kurduğu öykülerini okura emanet eden bir yazar Yekta Kopan. Ruhumuza nereden sızdığını bilmediğimiz yüzleşmelerin iz düşümleri onun kaleminden bize ulaştığında kendi hesaplaşmalarımıza dönüşür. Farkına bile varmadığımız küçük anlarımız, yaşamımıza dağılır, genişler, sonra da hep sürer. Ya bir Yekta Kopan öyküsüdür onlar artık, ya da unutulmuş bir yerde yazarlarını beklemişlerdir.

Zam çok fena bir şey. Babam her sabah, "Allah belalarını versin, yine zam yapmışlar şerefsizler!" diyor. Sinirle atıyor gazeteyi yere. "Düzgün koysana şunu!" diyor annem, yerden kaldırıp katlıyor. Ona kalsa boş yere para veriyoruz bu kâğıt parçalarına, zaten hep insanın içini karartan haberler veriyorlar. "Bir zevkim var şu yalan dünyada, ona da karışma kadın!" diyor babam. Annem yeleğinin eteklerini çekiştiriyor. Öyle işte, dünya yalan.

#aile #kuşakçatışması #yüzleşme #kırgınlık #aşk #yolculuk

 can

 canyayinlari.com | f |  |  canyayinlari

öykü

ISSN: 978-975-07-2346-9



9 789750 723469